

نقش قربانی جرم در تعیین مجازات در قوانین کیفری ایران

محمدجعفر رضایی آهوانوئی

کارشناس ارشد گروه حقوق خصوصی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، سمنان، ایران

چکیده

بحث جایگاه قربانی در آیین دادرسی کیفری و حقوق وی، از حدود دهه هشتاد میلادی به طور جدی مطرح و تاکنون نیز ادامه دارد. چرا که قاضی هنگام صدور حکم کیفری و تعیین مجازات مجرم، طبق سیاست فردی کردن مجازات ها، با توجه به شخصیت مجرم و اوضاع و احوال زمان ارتکاب جرم، نقش بزه دیده در ارتکاب جرم از جمله اعمال، رفتار و گفتار تحریک آمیز مجنی علیه، تلاش مجرم در جبران خسارت از بزه دیده و کاستن از آلام و دردهای بزه دیده، گذشته متضرر از جرم و غیره، باید حسب مورد در میزان مجازات ارتكابی قائل به تخفیف یا تشدید شود و حتی با توجه به شرایطی بزه کار را از حمل مجازات مقرر در حکم معاف می نماید. همچنین گذشت شاکی یا مدعی خصوصی حسب مورد موجب موقوفی تعقیب یا جهات تخفیف است. در دعاوی کیفری بر مبنای مفهوم حیثیت عمومی و خصوصی جرم و توجه به مصالح فردی و یا اجتماعی تعبیر به جرایم قابل گذشته و غیرقابل گذشت می شود و به لحاظ تحولات که به تدریج ایجاد شد اصل بر غیرقابل گذشت بودن جرایم گردید و قابلیت گذشت جرایم به عنوان استثناء بر این اصل شناخته شد از این رو با توجه به اهمیت نقش بزه دیده در فرایند تعیین مجازات کیفری، در نوشتار حاضر به بررسی و واکاوی آن خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی: قربانی، تعیین مجازات، قوانین کیفری